

Verkiezingsprogramma CDA Midden-Delfland 2026-2030

CDA

MIDDEN DELFLAND

*Samen komen we
verder!*

**SAMEN DOORBOUWEN AAN
VERBONDEN DORPEN**

Inhoudsopgave

1	VOORWOORD	2
2	LIJSTTREKKER - DESIREE LANGEVELD	1
3	TERUGBLIK AFGELOPEN PERIODE	2
4	PRIORITEITEN VAN CDA MIDDEN-DELFLAND	4
5	VERANTWOORDELIJKE SAMENLEVING	7
6	BETROKKEN GEMEENSCHAP	9
7	GEZONDE SAMENLEVING	13
8	LEEFBARE OMGEVING	16
9	BEDRIJVIGE EN FINANCIIEEL GEZONDE GEMEENTE	20
10	SLOTWOORD	23

1 Voorwoord

Samen doorbouwen aan verbonden dorpen

CDA Midden-Delfland staat midden in onze samenleving met een duidelijk en hoopvol verhaal. Samen met u willen wij verder bouwen aan de mooie gemeente waarin wij wonen, waar mensen onderdeel zijn van een sterke gemeenschap en waar iedereen meetelt. Een gemeente waar kinderen veilig opgroeien, ouderen goede zorg krijgen en onze samenleving bruist. Wij komen op voor iedereen die elke dag in onze samenleving het verschil wil maken.

Ons verhaal

Wij geloven in de kracht van deze samenleving, waar mensen elkaar ontmoeten in verenigingen, sportclubs, kerken, (familie)bedrijven en coöperaties. Waar respect en normen en waarden niet als ouderwets worden afgedaan, maar juist gekoesterd worden en waar het algemeen belang boven het eigen belang gaat. Een plek waar mensen verantwoordelijkheid nemen voor hun leefomgeving en omzien naar elkaar. Wij willen Midden-Delfland beter doorgeven aan de volgende generatie.

Een politiek van samenwerken

Vanuit die gedachte neemt CDA Midden-Delfland haar

verantwoordelijkheid. Als lokale partij, die diepgeworteld is in onze samenleving, zijn wij ervan overtuigd dat er, juist ook in de gemeentelijke politiek, samenwerking nodig is. Wij staan voor een constructieve koers, precies zoals het CDA die al meer dan 45 jaar uitdraagt.

Onze CDA Midden-Delfland plannen

Voor u liggen onze plannen voor de periode 2026-2030. Ons verhaal voor Midden-Delfland, om u te laten zien hoe CDA Midden-Delfland, samen met u, wil bouwen aan de toekomst van Midden-Delfland. Een verhaal waarin wij vertellen hoe wij willen werken aan een samenleving waar mensen tot hun recht komen en het goed en veilig leven is. Een verhaal vol bouwstenen, ideeën en voorstellen.

Samen bouwen aan de toekomst

Uw steun is onmisbaar om ons verhaal voor een fatsoenlijk Midden-Delfland verder vorm te geven. Wij nodigen u van harte uit om met ons door te bouwen aan de toekomst. Want die sterke samenleving begint allereerst bij onszelf, bij u, bij jou.

Mogen wij op 18 maart op uw stem, op uw stem rekenen?

Arie van den Berg

Voorzitter bestuur CDA Midden-Delfland

2 Lijsttrekker - Desiree Langeveld

In lijn met de landelijke koers van het CDA onder leiding van Henri Bontenbal, geloven wij dat politiek begint bij waarden als verantwoordelijkheid, verbondenheid en vertrouwen.

In Midden-Delfland bouwen we verder aan een samenleving waarin mensen naar elkaar omkijken en verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf én voor elkaar. We zetten ons in voor een betrokken gemeenschap, waar iedereen mee kan doen en zich thuis voelt. We kiezen voor een gezonde samenleving, waarin welzijn en zorg dichtbij en toegankelijk zijn. We werken aan een leefbare omgeving, waarin ruimte is voor natuur, wonen, werken en ontmoeten. Daarbij koesteren we ons waardevolle buitengebied en staan we achter onze boeren, die een onmisbare rol spelen in het karakter en de toekomst van onze gemeente.

Samen met een enthousiast team van CDA'ers zal ik mij de komende jaren inzetten om deze ambities waar te maken. Want alleen samen kunnen we doorbouwen aan verbonden dorpen!

Met trots presenteer ik het verkiezingsprogramma van het CDA Midden-Delfland voor de periode van 2026-2030.

Desiree Langeveld
Lijsttrekker CDA Midden-Delfland

***“Samen doorbouwen
aan verbonden dorpen”***

3 Terugblik afgelopen periode

Zorg voor elkaar

Voor CDA Midden-Delfland geldt dat iedereen in onze gemeente mee kan doen! Voor inwoners met geldzorgen is het niet makkelijk om de juiste regelingen hiervoor te vinden. Mede door de inzet van CDA Midden-Delfland zijn informatiepunten ("WIJ-plein") in alle drie de kernen gerealiseerd, waar inwoners terecht kunnen voor vragen en advies over allerlei onderwerpen. Op initiatief van het CDA is vervoersmiddel De MUS gratis gebleven.

Sport staat bij CDA Midden-Delfland hoog in het vaandel. De afgelopen periode zijn subsidies en/of leningen verleend aan o.a. handbalvereniging DIOS voor een nieuwe blaashal, SV Den Hoorn voor een nieuw voetbalveld, H.V. Schipluiden voor herinrichting van het terrein en een nieuw veld en TV De Commandeur in Maasland voor nieuwe padelbanen.

Duurzaamheid

Het thema verduurzaming werd meegenomen in alle bestedingen. Inwoners zijn ondersteund bij het verduurzamen van de woning. Midden-Delfland loopt landelijk voorop in het jaarlijks uit te reiken "Kringloopcertificaat" voor duurzaam boeren. Ongeveer 90% van de melkveebedrijven in Midden-Delfland

doet hieraan mee. Er staat een financiële vergoeding tegenover die is gebaseerd op het jaarlijks behaalde resultaat, waarmee het duurzaam boeren wordt gestimuleerd. CDA Midden-Delfland vindt het wenselijk dat er ook voor niet-melkvee houdende veebedrijven een dergelijk programma wordt ontwikkeld.

Wonen

De afgelopen periode heeft de raad besluiten genomen voor de bouw van meer dan 250 woningen (Centrumplan Den Hoorn, Woudselaan, Maaslandse Zoom, Keenenburg V, Centrum Schipluiden). In Maasland is het project Huis te Velde opgeleverd.

Opvang vluchtelingen

CDA Midden-Delfland heeft voor het AZC gestemd. Asielzoekers zijn gedwongen hun huis te ontvluchten op zoek naar veiligheid. CDA Midden-Delfland beschouwt het als een morele plicht om deze mensen een veilige haven te bieden. Bovendien geloven we dat het een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de hele samenleving is om deze mensen te huisvesten. Daarom hebben wij ingestemd met het plan om een opvang voor vluchtelingen in Midden-Delfland te vestigen, om de landelijke druk op het huidige opvangsysteem te verlichten. Naast de opvang voor vluchtelingen worden er ook wooneenheden voor eigen inwoners gerealiseerd. In Maasland is een complex gebouwd voor de opvang van Oekraïners en eigen inwoners.

Financiën

Het zogenoemde “ravijnjaar”, waarbij het Rijk alle gemeente kort op de rijksbijdrage, heeft ons ertoe gedwongen om bezuinigingen door te voeren. Dankzij de intensieve voorbereiding van de ambtenaren is voor een evenwichtig pakket aan bezuinigingen gekozen. De debatten over de Kadernota voor de begroting 2026-2029 zijn mede door inspanning van CDA Midden-Delfland in goede harmonie met de andere fracties verlopen: CDA Midden-Delfland is gericht op samenwerking! De

voorgestelde eenmalige verhoging van de OZB is van de baan. De leges, riool- en afvalstoffenheffing zijn kostendekkend (en dus niet hoger dan nodig voor deze activiteiten). Er staat nu een solide begroting tot en met 2029 waarbij investeringen in de gemeente centraal staan.

4 Prioriteiten van CDA Midden-Delfland

Een verantwoordelijke samenleving

- CDA Midden-Delfland ondersteunt bewonersinitiatieven en inwonerparticipatie
- Initiatieven van inwoners om hun eigen dorp, wijk of straat mooier, veiliger of leefbaarder te maken verdienen ondersteuning
- CDA Midden-Delfland stimuleert duurzaamheidsinitiatieven zoals aardwarmteprojecten en stimuleringsmaatregelen voor verduurzaming van woningen
- Werken bij een gemeente, betekent werken voor de gemeenschap. CDA Midden-Delfland vindt het belangrijk dat burgemeester, wethouders en raadsleden benaderbaar en zichtbaar zijn. Ook CDA Midden-Delfland commissie- en raadsleden zijn altijd bereikbaar

Een betrokken gemeenschap

- Voor CDA Midden-Delfland zijn vrijwilligers goud waard. Wij zetten actief in op vrijwilligersbeleid, om zo het vele werk dat vrijwilligers doen te erkennen en ondersteunen

- CDA Midden-Delfland wil goed onderwijs, voor alle kinderen en op alle scholen
- CDA Midden-Delfland zet zich in voor een goede inburgering van statushouders en een goede opvang van asielzoekers
- Veiligheid is een voorwaarde voor een sterke gemeenschap en CDA Midden-Delfland zet zich, samen met diverse partijen, in voor een veilige samenleving
- CDA Midden-Delfland wil dat de dienstverlening vanuit de gemeente verbetert en zal voorstellen hiervoor indienen
- We geven prioriteit aan de toegankelijkheid van de openbare ruimte. Mensen met een beperking moeten zich vrij kunnen bewegen in de gemeente. We dragen zorg voor toegankelijke ruimten, inclusieve speelplekken en veilige stoepen

Een gezonde samenleving

- CDA Midden-Delfland zet zich in om niet te bezuinigen op organisaties die zich richten op armoedebestrijding
- CDA Midden-Delfland is voor de uitbreiding van de openstelling van de WIJ-locaties in de drie dorpskernen, zodat inwoners makkelijker met hun vragen terecht kunnen
- CDA Midden-Delfland ondersteunt sportverenigingen en vrijwilligers die een cruciale rol spelen in de gemeenschap en stimuleert de onderlinge samenwerking
- We investeren in openbare sport- en speelplekken waar jong en oud kunnen bewegen en elkaar kunnen ontmoeten

Een leefbare omgeving

- CDA Midden-Delfland ziet erop toe dat de tot 2030 geplande woningbouwprojecten zonder vertraging worden uitgevoerd zodat in 2030 tenminste 515 nieuwe woningen in de drie dorpskernen zijn opgeleverd
- CDA Midden-Delfland zet zich, onder andere door een actiever grondbeleid, in voor het vinden van nieuwe woningbouwlocaties zodat er in de periode 2030-2040 tenminste 700 nieuwe

wooneenheden kunnen worden gebouwd

- CDA Midden-Delfland wil deze uitbreiding realiseren in de dorpskernen, zodat het groen behouden blijft
- CDA Midden-Delfland zet zich in voor robuust openbaar vervoer met behoud van bestaande buslijnen en frequenties en de terugkeer van buslijn 33 zodra de N468 is opgeleverd

Een bedrijvige en financieel gezonde gemeente

- Ter ondersteuning van lokale ondernemers wil het CDA dat zoveel mogelijk lokaal wordt aanbesteed
- In de buitengebieden ligt de focus wat het CDA betreft op grondgebonden veehouderij, behoud van natuur en weidevogels, en recreatie
- CDA Midden-Delfland zal zich ervoor inzetten dat voor ieder jaar de begroting sluitend is
- Voor de OZB wordt ter compensatie van de inflatie een jaarlijkse verhoging van de totale OZB-opbrengsten opgenomen van 3% en de afvalstoffenheffing blijft uitsluitend kosten-gebaseerd

In de hoofdstukken hieronder worden deze prioriteiten verder uitgewerkt.

5 Verantwoordelijke samenleving

Waar staan we voor

CDA Midden-Delfland gelooft in een samenleving waar iedereen zich thuis kan voelen, een eigen plek heeft, en verantwoordelijkheid draagt voor elkaar en de gemeenschap. Een samenleving waarin solidariteit, verbondenheid en omzien naar elkaar het uitgangspunt zijn. Wij geloven in de kracht van mensen en gemeenschappen. Wij geloven dat wat ons verbindt, veel sterker is dan wat ons verdeelt.

Dichtbij mensen

De overheid ondersteunt mensen waar nodig, maar altijd met respect voor hun eigen kracht en verantwoordelijkheid. Verantwoordelijkheden liggen in de eerste plaats bij de mensen zelf. De gemeente springt bij waar dat nodig is, bijvoorbeeld als basisvoorzieningen zoals zorg, onderwijs en veiligheid in het geding komen, maar laat ruimte voor eigen initiatief en lokaal ondernemerschap. CDA Midden-Delfland staat voor hoopvolle en fatsoenlijke politiek. Wij staan voor een bestuur dat dicht bij de mensen

staat, met aandacht en een luisterend oor voor wat er leeft in onze dorpskernen en het buitengebied.

Tijd van verbinding

We leven in een tijd waarin de wereld snel verandert. Vertrouwen staat onder druk en het lijkt soms ieder voor zich. Wij geloven dat samenleven meer is dan je eigen geluk en ieder voor zich. Het gaat om respect, verantwoordelijkheid en naar elkaar omzien. Door verbinding, met ruimte voor de ontwikkeling van ieders talent, maken we gemeenschapszin sterker. Wij staan voor een overheid die ondersteunt waar het nodig is en ruimte biedt waar dat kan. Denk aan een steuntje in de rug voor een buurtinitiatief of het eenvoudiger maken voor vrijwilligers om hun werk te doen. Maar we geloven ook dat verantwoordelijkheid begint bij jezelf. In je eigen straat, je wijk of je vereniging.

Duurzaamheids-opdracht

Midden-Delfland toekomstbestendig maken kan alleen door verduurzamen; we hebben immers de aarde te leen. Hierbij ligt de focus op het verduurzamen van woningen, tuinbouw en industrie.

CDA Midden-Delfland wil huurders en woningeigenaren helpen hun huizen te verduurzamen. Verduurzamen betekent als eerste het verminderen van de energievraag door isolatie. Daarna zullen woningeigenaren ook steeds vaker kiezen om van het gas af gaan. Voor zowel huurders als woningeigenaren zet CDA Midden-Delfland zich in voor de beschikbaarheid van goede adviseurs in deze zaken en voor stimuleringsmaatregelen.

CDA Midden-Delfland steunt de proef met kabelgoten in het trottoir. Inwoners met een elektrische auto, zonder de mogelijkheid op eigen erf te laden, kunnen in deze proef laden op de openbare weg. Op basis van het resultaat van deze proef willen we besluiten of we dit voor iedereen gaan toestaan.

Voor de tuinbouw en de industrie wil CDA Midden-Delfland de nadruk leggen op de samenwerking met ondernemers om aan de verschillende duurzaamheidsopdrachten te voldoen. Samenwerking met tuinders

om de uitstoot van CO2 te verminderen is daarbij als eerste belangrijk. CDA Midden-Delfland ondersteunt de ontwikkeling van aardwarmte-installaties.

6 Betrokken gemeenschap

Waar staan we voor

CDA Midden-Delfland gelooft in de kracht van gemeenschappen waar mensen omzien naar elkaar en waar voor iedereen een plek is. Waar de onderlinge verbondenheid bijdraagt aan het beschermen van de gemeenschap en elke inwoner ongeacht achtergrond, geaardheid, cultuur of overtuiging, zich verbonden weet met en verantwoordelijkheid draagt voor de eigen leefomgeving.

Verenigingsleven en cultuur

Wij staan pal voor onze cultuur, tradities en het verenigingsleven. Zij vormen de basis van onze samenleving en versterken onderlinge verbondenheid. Dit gemeenschappelijke erfgoed, gevormd door generaties voor ons, is essentieel voor onze identiteit en samenhang. CDA Midden-Delfland ziet kunst, cultuur en religie als bronnen van inspiratie en kracht, vooral in tijden van onzekerheid. Wij willen cultuur toegankelijk maken, zodat elke inwoner - jong en oud - zich verbonden kan voelen met onze geschiedenis en dit kan doorgeven aan toekomstige generaties.

Het verenigingsleven is hierbij onmisbaar: het verbindt mensen en bevordert solidariteit. Daarom ondersteunen wij verenigingen en vrijwilligersinitiatieven die bijdragen aan een sterke gemeenschap. Het vinden van vrijwilligers lijkt wel steeds moeilijker te worden. CDA Midden-Delfland steunt initiatieven die bijvoorbeeld verenigingen bij elkaar brengen om ervaringen uit te wisselen hoe vrijwilligers kunnen worden gemotiveerd om zich voor de vereniging in te zetten. Voor CDA Midden-Delfland zijn vrijwilligers goud waard. Vrijwilligers geven kleur aan de samenleving, houden verenigingen draaiend en laten de samenleving bloeien. Midden-Delfland kent een grote groep vrijwilligers. Wij zetten actief in op vrijwilligersbeleid, om zo het vele werk dat vrijwilligers doen te erkennen en ondersteunen.

Goede kinderopvang en kwalitatief hoogwaardig onderwijs

Wij staan voor de vrijheid van onderwijs. Goede kinderopvang en kwalitatief hoogwaardig onderwijs zijn essentiële pijlers voor een samenleving waarin elk kind zich optimaal kan ontwikkelen. Ze bieden een veilige en stimulerende omgeving waarin kinderen leren, vrienden maken en zelfvertrouwen opbouwen.

CDA Midden-Delfland wil goed onderwijs. Voor alle kinderen en op alle scholen. Goed onderwijs gaat over meer dan goede cijfers voor rekenen en taal. Onderwijs is de plek om talenten en goed burgerschap te ontwikkelen. In 2024 heeft de gemeenteraad het integraal huisvestingsplan goedgekeurd. Daarin is aangegeven welke acties er de komende 15 jaar moeten gebeuren om goede huisvesting van onderwijs in onze drie kernen te waarborgen. Ons onderwijs - het doorgeven van kennis en vakmanschap - staat onder druk. De leesvaardigheid van onze kinderen neemt af. Lang niet ieder kind heeft een passende onderwijsplek. Het tekort aan leraren speelt hierbij een rol. Dit kunnen we niet alleen oplossen met extra geld. Als samenleving moeten we leerkrachten steunen. CDA Midden-Delfland heeft voor de begroting 2026-2029 ingestemd met het

voorstel om niet te bezuinigen op de post “lokaal onderwijsbeleid”, die is bestemd voor kinderen die extra begeleiding nodig hebben.

Asiel en integratie

In deze tijd van verharding zetten wij in op verbinding. Verantwoordelijkheid en solidariteit zijn leidend in onze inzet om vluchtelingen een veilige plek in onze samenleving te bieden. Tegelijkertijd houden we oog voor de behoeften van alle inwoners. Het is een dubbele verantwoordelijkheid die spanningen met zich meebrengt. Het aantal mensen dat opvang nodig heeft overstijgt de beschikbare mogelijkheden. Daarom hebben wij ingestemd met de plannen om een opvang voor asielzoekers en een opvang voor Oekraïners in Midden-Delfland te vestigen. CDA Midden-Delfland zet zich in om deze groepen inwoners zich hier thuis te laten voelen.

Zoals iedere gemeente zal ook Midden-Delfland te maken krijgen met een toenemend aantal statushouders. Zij moeten inburgeren in de breedste zin van het woord. Dit betreft hulp door vrijwilligers, maar ook door de gemeente en organisaties zoals Stichting Welzijn Midden-Delfland. Goede begeleiding helpt in latere jaren grotere problemen voorkomen. CDA Midden-Delfland ziet mogelijkheden om de inburgering van statushouders te verbeteren. Het overzicht per individu of gezin kan beter. Zo bieden onze lokale ondernemers werk aan statushouders, maar gaat dat helaas te vaak mis door gebrek aan talenkennis. Daardoor wordt bijvoorbeeld het verplichte VCA-certificaat (= Veiligheid, gezondheid en milieu Checklist Aannemers) voor medewerkers in de bouw niet gehaald. Het op peil brengen van de kennis van de Nederlandse taal blijft een aandachtspunt. CDA Midden-Delfland ziet dan ook een taak voor de gemeente om zorg te dragen voor een actievere begeleiding van de ontwikkeling van de individuele statushouder. Incidentele middelen vanuit de gemeente kunnen daarbij ondersteunen.

Veiligheid

Een veilige leefomgeving is een basisvoorwaarde voor een sterke en hechte gemeenschap. CDA Midden-

Delfland heeft zich daarom de afgelopen periode ingezet voor zichtbare en toegankelijke handhaving. Zo hebben wij ingestemd met de uitbreiding van het aantal BOA's van één naar twee, en houden wij actief toezicht op de veiligheid rondom het AZC door goede afspraken tussen COA, buurtpreventie, BOA's en politie. Ook blijven wij de drie actieve buurtpreventieteams in onze kernen ondersteunen en stimuleren.

Voor het CDA betekent veiligheid echter meer dan alleen handhaving. Het gaat ook om een betrouwbare overheid die kwetsbaren beschermt en voorkomt dat mensen tussen wal en schip raken. Daarom willen wij extra aandacht voor de veiligheid van vrouwen, zowel in de openbare ruimte als achter de voordeur. Huiselijk geweld en Femicide zijn ernstige maatschappelijke problemen die ook in kleinere gemeenten kunnen voorkomen. CDA Midden-Delfland zet zich in voor betere signalering, preventie en samenwerking met hulpverleningsinstanties. We willen dat slachtoffers sneller geholpen worden, en dat er meer bewustwording komt over deze problematiek in onze gemeenschap.

Daarnaast vinden wij het belangrijk dat de openbare ruimte uitnodigt tot veiligheid en ontmoeting. Goed verlichte straten, overzichtelijke fietspaden, veilige speelplekken en voldoende sociale controle dragen bij aan het gevoel van veiligheid voor iedereen – jong en oud. Wij blijven investeren in een leefomgeving waarin inwoners zich vrij en veilig kunnen bewegen, op elk moment van de dag.

Dienstverlening

Onze gemeente groeit. CDA Midden-Delfland wil graag dat nieuwe inwoners kennis maken met onze gemeente door meer dan alleen een digitaal welkomstpakket. Met een beter aanbod weten inwoners sneller hun weg te vinden in de gemeente. Tegelijkertijd moeten huidige inwoners niet vergeten worden. De dienstverlening vanuit de gemeente moet beter. Inwoners doen vaak een beroep op de gemeente voor een aanvraag of een melding. Het klantcontactcentrum kan meestal nog wel worden bereikt, maar het ontbreekt te vaak aan de vervolgstap door de betrokken afdeling. Aanspreekpunten voor sportverenigingen en muziekverenigingen zijn inmiddels gerealiseerd. CDA Midden-Delfland wenst ook een duidelijk aanspreekpunt voor ondernemers.

7 Gezonde samenleving

Waar staan we voor

CDA Midden-Delfland wil de zorg in onze gemeente beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar houden. Daarvoor streven we naar een samenleving waarin we verantwoordelijkheid dragen voor ons eigen en elkaars welzijn en gezondheid. Het fundament van een gezonde maatschappij ligt in de samenwerking tussen overheid, gemeenschap, zorgverleners en families. Mantelzorg en gemeenschapszorg spelen hierin een belangrijke rol. Wij pleiten voor een zorgsysteem dat vertrouwen stelt in zowel de zorgverlener als de zorgontvanger, waarbij de bureaucratie wordt verminderd, zodat de zorg meer gericht is op mensen dan op papieren.

Zorg en armoedebestrijding

CDA Midden-Delfland stelt dat zorg altijd beschikbaar moet zijn voor hen die het nodig hebben. Alhoewel we te maken hebben met toenemende kosten vanwege het toenemend aantal zorgbehoevenden, zal CDA Midden-Delfland aandacht blijven vragen voor het beschikbaar hebben

van voldoende capaciteit. Soms hebben ouders hulp nodig bij de opvoeding en zorg voor hun kind. Binnen de jeugdhulp zijn verschillende trends te zien: ten eerste is er sprake van een toenemende vraag en ten tweede wordt de problematiek steeds zwaarder en ingewikkelder. In de afgelopen jaren is er geïnvesteerd in ons Maatschappelijk Team, zodat er meer ambulante jeugdhulp geboden kan worden en kinderen minder snel worden doorverwezen naar specialistische jeugdhulp.

Daarnaast worden binnen de negen samenwerkende gemeenten nieuwe contracten afgesloten waarbij de specialistische hulp wordt ingericht op basis van taakgerichte bekostiging. Met deze structuur wordt een significante bezuiniging beoogd. CDA Midden-Delfland heeft echter zorgen

over deze wijze van inkoop en zal het proces nauwlettend volgen. Wij willen voorkomen dat financiële middelen, bedoeld voor onze inwoners, weglekken naar grotere gemeenten.

Jongeren tussen de 10 en 20 jaar zijn op zoek naar hun eigen identiteit en zetten belangrijke stappen naar zelfstandigheid. CDA Midden-Delfland wil dat deze jongeren zich gezien en gekend weten. Wij willen dat de gemeente zich inzet om jongeren laagdrempelig te ondersteunen in deze pittige en soms verwarrende adolescentiefase.

Er zijn veel ouderen die tot op hoge leeftijd blijven werken, als vrijwilliger een nieuwe levensbestemming vinden, studies en hobby's oppakken en tenslotte zijn er ouderen die hulp behoeven. In Midden-Delfland zijn er uitgebreide en laagdrempelige mogelijkheden om deel te nemen aan een uitgebreid scala aan activiteiten waarbij bijvoorbeeld de Stichting Welzijn Midden-Delfland, ouderenbonden, verschillende verenigingen, koren, kerkgenootschappen een belangrijke rol spelen. Gezamenlijk vermaak, bewegen, sport en spel, samen uitgaan en eten staan hierbij centraal. Deze initiatieven moedigt CDA Midden-Delfland aan.

Preventie is voor CDA Midden-Delfland een belangrijk aandachtspunt om gezondheidsproblemen vroegtijdig aan te pakken en zo de kans op de noodzaak van specialistische hulp te verkleinen. Preventie is voor CDA Midden-Delfland meer dan het voorkomen van ziekte alleen. Daarom willen wij investeren in preventieprogramma's die mensen ondersteunen bij het maken van gezonde keuzes. Dit begint bij een gezonde omgeving, bijvoorbeeld door een veilige buitenruimte, en bewustwordingscampagnes rondom voeding, beweging en mentale gezondheid. Als gemeente willen we een actieve rol spelen in het bevorderen van gezondheid op scholen, in wijken en in het verenigingsleven. Huisartsen, Stichting Welzijn Midden-Delfland en scholen zijn hierbij belangrijke schakels.

Armoede is vaak onzichtbaar, omdat het zich achter de voordeur afspeelt. Daarmee is de armoede wellicht verbloemd, maar zeker niet afwezig. Ook Midden-Delfland heeft te maken met een toenemend aantal gezinnen en kinderen die in armoede opgroeien. CDA Midden-Delfland steunt organisaties die zich richten op armoedebestrijding en moedigt samenwerking aan met de plaatselijke kerken. Zo waarderen we hun

initiatief voor het plaatsen van buurtkastjes.

Het ontvangen van uitkeringen en tegemoetkomingen is in onze gemeente vaak een lastig proces. De procedures zijn niet altijd duidelijk voor degenen die daarvan gebruik moeten maken. CDA Midden-Delfland heeft zich sterk gemaakt voor één plek waar mensen terecht kunnen. Met de inrichting van een WIJ-locatie in iedere dorpskern kan nu iedereen in het eigen dorp terecht met vragen.

Toch zien we dat er nog te vaak geld op de plank blijft liggen dat bedoeld is voor onze inwoners. CDA Midden-Delfland wil dat er gerichte actie komt om de juiste doelgroepen beter te bereiken en te ondersteunen. We zetten in op duidelijke communicatie, actieve benadering en het wegnemen van drempels, zodat niemand buiten de boot valt.

Beweging en sport

Voor CDA Midden-Delfland zijn beweging en sport prioriteit. Sport verbreedt en brengt mensen samen, bevordert fysieke en mentale gezondheid, en draagt bij aan gemeenschapszin. CDA Midden-Delfland zet zich in voor laagdrempelige en betaalbare sportvoorzieningen, zodat sport toegankelijk is voor alle leeftijden en achtergronden.

Voor kinderen is het sporten van belang om te bewegen, vriendjes te maken en zo te leren samenwerken. Het niet kunnen betalen van contributies mag geen belemmering zijn voor deelname van een kind aan een sportvereniging. CDA Midden-Delfland heeft de ambitie om 95% van de kinderen te laten deelnemen aan een sportvereniging.

Voor elk bijstandsgezin moet een sportabonnement beschikbaar worden gesteld. Tegelijkertijd willen we samenwerking tussen sportverenigingen en het gezamenlijk gebruik van sportfaciliteiten bevorderen. De samenwerking tussen voetbalvereniging en handbalvereniging Schipluiden is hiervan een goed voorbeeld.

8 Leefbare omgeving

Waar staan we voor

Een huis is meer dan een stapel stenen met een dak. Een huis is een thuis, waar je je gekend weet en veilig voelt; alleen of met dierbaren om je heen. Wonen is een basisrecht. Wij bouwen niet langer voor de markt, maar zetten in op volkshuisvesting. Volkshuisvesting begint met het denken vanuit de lokale gemeenschap. Wat is er nodig om met elkaar een gemeenschap te vormen? Dat gaat over de bouw en het behoud van voorzieningen, veiligheid, en het voorkomen dat mensen, oud of jong, uit hun vertrouwde woonomgeving weg moeten door het woningtekort. We zetten in op een betaalbaar, leefbaar en bereikbaar thuis voor iedereen.

Wonen voor iedereen

In de afgelopen periode is met inbreng van veel inwoners de Toekomstvisie 2050 vastgesteld: "Midden-Delfland houdt levendige dorpen waar je je jong kunt voelen en waar je oud kan worden. Jongeren die dat willen kunnen hier blijven wonen. We bouwen betaalbare woningen en appartementen voor ze. Onze eigen inwoners krijgen waar mogelijk voorrang bij het bieden op woningen.

Ouderen kunnen gebruikmaken van een verzorgingsaanbod dat is afgestemd op hun behoeften en wensen". CDA Midden-Delfland onderschrijft deze visie van harte.

In de afgelopen coalitie heeft CDA Midden-Delfland afgesproken dat in nieuwbouwprojecten 60% betaalbaar is, waarvan 30% in de sociale sector. Om de dorpen levendig te houden zijn per jaar gemiddeld minimaal 70 nieuwe woningen/appartementen nodig. In de afgelopen periode zijn in alle drie dorpskernen bouwprojecten gestart die tot 2030 zo'n 515 nieuwe woningen opleveren. De komende raadsperiode moeten locaties worden gevonden voor nieuwbouw van minimaal 700 wooneenheden in de periode 2030-2040. Om dit mogelijk te maken zet CDA Midden-Delfland in op en actiever grondbeleid. Een voorbeeld is de aankoop van een villa

in het centrum van Schipluiden in 2025, waar 23-28 appartementen gerealiseerd kunnen worden. CDA Midden-Delfland staat voor nieuwbouw binnen de dorpskernen en behoud van het groene landschap.

CDA Midden-Delfland zet in op de ontwikkeling van seniorenwoningen/-appartementen om doorstromen te bevorderen. Daarnaast zetten wij ons in voor gemengde woonvormen bestaande uit woningen voor startende singles en stellen, en kleinschalig wonen voor ouderen. Ook hebben wij oog voor andere woonvormen zoals het tiny-houses concept en het knarrenhof-model. Deze gemengde woonvormen passen binnen de visie van CDA Midden-Delfland, zorg voor elkaar, en dragen bij aan de algehele cohesie binnen de dorpen.

Er zijn ongeveer 40 woningen in Midden-Delfland, die al langere tijd leegstaan en die niet te koop zijn. “Spookhuizen” worden deze in de volksmond genoemd. Voor CDA Midden-Delfland is dit een doorn in het oog. Veel mensen zoeken een woning. Daarnaast is er een aantal woningen flink verloederd, wat het aanzicht en de gezondheid schaadt. Woningen zijn eigendom van iemand en je mag zelf weten wat je met je huis doet. CDA Midden-Delfland vindt echter dat in deze situaties

maatregelen moeten worden gevonden om de eigenaren aan te sporen iets met de woning te doen. Het instellen van een leegstandsverordening kan hierbij een instrument zijn.

Het splitsen van een reguliere woning mag in onze gemeente slechts éénmaal. Eerder gesplitste woningen kunnen niet nogmaals worden gesplitst. CDA Midden-Delfland zet in om deze regel te beoordelen en te bezien waar deze kan worden versoepeld.

Een vertrouwde woonomgeving betekent ook goed onderhouden wegen, trottoirs, plantsoenen en speelplaatsen. De gemeente doet dit op duurzame wijze. Dit steunt CDA Midden-Delfland. Onkruidbeheer is een uitdaging nu het weer steeds onvoorspelbaarder wordt. Op aangeven van onder andere CDA Midden-Delfland is besloten om in de begroting 2026-2029 niet te bezuinigen op dit beheer. Daarnaast is de nieuwe aanbesteding niet meer gesplitst in “grijs” en “groen”, maar is er nu één aannemer verantwoordelijk voor zowel straat/trottoir als de plantsoenen/speelplaatsen. CDA Midden-Delfland steunt buurtinitiatieven in openbaar groenonderhoud. Inwoners moeten een beroep kunnen doen op de gemeente voor ondersteuning hierbij,

bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van materiaal of zorgen van afvoer van groenafval.

Beheer buitengebieden

Midden-Delfland was de eerste regio in Nederland dat door de provincie benoemd is als “Bijzonder Provinciaal Landschap”. Dit is een mooie blijk van waardering voor onze dorpen en biedt daarnaast ook kaders om gezamenlijk met buurgemeenten en andere organisaties aan de slag te gaan om dit landschap te behouden. Midden-Delfland heeft een rijke cultuurhistorie en het landschap heeft een eigen identiteit die we als rentmeesters moeten bewaren. Midden-Delfland was 15 jaar geleden de eerste Cittaslow gemeente in Nederland. Cittaslow is een manier van je bewust realiseren van de waarde en kwaliteiten van Midden-Delfland voor al onze inwoners en ondernemers. Dat zien we terug in ons landschap, de variatie aan streekproducten, gastvrijheid en in innovatief, duurzaam ondernemerschap.

In de buitengebieden ligt de focus wat CDA Midden-Delfland betreft op grondgebonden veehouderij, behoud van natuur en weidevogels, en recreatie. Het bestaansrecht van onze gemeente wordt immers voor een deel ontleend aan ons specifieke groene en dorpse karakter. Daarmee

onderscheiden we ons van onze buurgemeenten.

Mobiliteit

Iedereen reist voor familie, werk, vriendschappen en ontspanning, of dit nu met het vliegtuig, de auto, fiets, openbaar vervoer, schip of lopend is. Als CDA Midden-Delfland bouwen we aan gezonde, veilige en duurzame gemeenschappen. Vervoer dat veilig, dichtbij en toegankelijk is hoort hierbij, waarbij we rekening houden met de meest kwetsbare deelnemers in het verkeer: de voetganger en fietser.

Om het spoor aantrekkelijk te houden is spoorverdubbeling tussen Delft en Rotterdam noodzakelijk. Dit traject loopt over ons grondgebied. CDA Midden-Delfland begrijpt de noodzaak tot uitbreiding en werkt hieraan graag mee, onder voorbehoud van een reële compensatie. Goede busverbindingen zijn noodzakelijk voor een goede bereikbaarheid. CDA Midden-Delfland zet zich daarom ook in voor het behoud van de bestaande buslijnen, en de terugkeer van lijn 33 (Delft – Den Hoorn – Schipluiden - Maasland) zodra de N468 is opgeleverd.

De nabijheid van vliegveld RTHA is handig voor zakelijk- en vakantieverkeer. CDA Midden-Delfland heeft zich de afgelopen

periode ingezet voor een zienswijze ten behoeve van de nieuwe vergunning. CDA Midden-Delfland heeft aangegeven voorstander te zijn van het openblijven van het vliegveld onder de voorwaarde van reductie van emissie en geluidshinder.

CDA Midden-Delfland is voorstander van 30 km/u beperking binnen de kernen en 15 km/u in de omgeving van scholen. Verkeersknelpunten zoals Oude Veiling/Maassluiseweg (Maasland), Valbrug (Schipluiden) en Dijkshoornseweg (Den Hoorn) blijven ook de komende periode aandacht vragen voor verbetering.

Ook buurgemeenten herkennen het eigen, groene karakter van onze gemeente en onze gemeente wordt dan ook veelvuldig gebruikt door inwoners van die omliggende gemeenten. CDA Midden-Delfland wil dat ingezet blijft worden op recreatiemogelijkheden. Daarom is het belangrijk dat wordt ingezet op uitbreiding van het fietsnetwerk en verbetering van het huidige fietspadennetwerk. De aanleg van een doorfietsroute tussen Den Haag en Rotterdam is een goed initiatief waarbij moet worden gezorgd voor een goede en veilige inpassing in de huidige wegenstructuur.

Niet alleen moeten de mogelijkheden om toerisme te bevorderen worden

verkend, maar ook het vaststellen van de juiste hoogte van toeristenbelasting. Immers: de gebruiker betaalt mee!

9 Bedrijvige en financieel gezonde gemeente

Waar staan we voor

Voor CDA Midden-Delfland staat de economie ten dienste van het goede samenleven. Wij geloven dat een sterke economie een samenleving mogelijk maakt waarin iedereen een kans krijgt om zich te ontwikkelen en bij te dragen. De economie moet mensen in staat stellen te bloeien, met solidariteit en rechtvaardigheid als fundament. Het is essentieel dat de economie niet alleen draait om winst, maar ook om het welzijn van alle inwoners, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen. Daarom zetten wij ons in voor het waarborgen van bestaanszekerheid en het bestrijden van armoede.

Sterke lokale economie met MKB, boeren en tuinders

CDA Midden-Delfland wil de lokale economie en werkgelegenheid laten floreren. Wij zijn trots op onze lokale MKB'ers, familiebedrijven, boeren en tuinders. Bedrijven moeten de ruimte krijgen om te kunnen ondernemen. Vanuit de gemeentelijke overheid wil

CDA Midden-Delfland belemmeringen en regels wegnemen. CDA Midden-Delfland staat zij aan zij met MKB-bedrijven. Door te investeren in bijscholing zorgen we ervoor dat iedereen de kans krijgt zich verder te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving. Werk moet lonen en werkgelegenheid moet voor iedereen beschikbaar zijn, van jong tot oud, van werkzoekende tot zij-instromer. Het zijn ook de lokale ondernemers die het lokale maatschappelijke middenveld ondersteunen.

Binnen de mogelijkheden van de (Europese) aanbestedingsregels ziet CDA Midden-Delfland erop toe dat in onze gemeente maximaal gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om werk dat wordt aanbesteed door de gemeente Midden-Delfland uit te laten voeren door lokale ondernemers.

In de dorpskernen zijn het de lokale dienstverlenende bedrijven die zorgen voor de levendigheid in Midden-Delfland. Deze kleinschalige bedrijven zijn veelal decennialang onderdeel van de dorpsgemeenschap

en vele van deze zijn nog steeds een familiebedrijf. Dit past binnen het plaatje van ondernemen met oog voor de gemeenschap en de omgeving. CDA Midden-Delfland ondersteunt hen van harte.

Midden-Delfland is het groen te midden van de Randstedelijke stadsmetropool. In dat groen dragen boeren bij aan het groene karakter van onze gemeente. Duurzaamheid speelt hierin een belangrijke rol, bijvoorbeeld in de vorm van agrarisch natuurbeheer. CDA Midden-Delfland zet in op het continueren van het duurzaamheidsprogramma voor boeren, waarbij de voorwaarde geldt dat zij ook in de toekomst een goede boterham moeten kunnen blijven verdienen. Denk hierbij aan steun vanuit de gemeente bij startende boeren en een beter beloningssysteem voor boeren die zorg dragen voor biodiversiteit.

Daarnaast stimuleren wij dat boeren zich kunnen verbreden. Door ruimte te geven aan verbreding naast een boerderij, zoals zorg, educatie of B&B, en productie en consumptie van streekproducten te stimuleren houden we het platteland economisch vitaal en toekomstbestendig. Op die manier kunnen er kleine en middelgrote boerenbedrijven blijven bestaan die

passen bij het landschap en het karakter van Midden-Delfland, waar burger en boer naast elkaar leven. Zonder deze verbreding zullen bedrijven steeds groter worden, wat niet overall in ons gebied wenselijk of passend is.

Financiën

Vanaf het jaar 2026 wordt de bijdrage van het Rijk aan gemeenten flink gekort. De verwachting is dat op een begroting van ca 65 miljoen euro de komende jaren een bedrag van 3 miljoen euro wordt bezuinigd. CDA Midden-Delfland zal zich ervoor inzetten dat voor ieder jaar de begroting sluitend is. Bij de behandeling van de begroting 2026-2029 was het voor CDA Midden-Delfland belangrijk dat niet werd gekort op o.a. zorg en welzijn, onderwijs, cultuur en sport. Ook een voorgestelde eenmalige verhoging van de OZB werd door het CDA afgewezen. Sinds 2022 stelt de gemeenteraad jaarlijks de tarieven van de OZB vast. Op voorstel van onder andere CDA Midden-Delfland sluit de OZB aan bij de inflatie. In de begroting 2026-2029 is een jaarlijkse verhoging van de totale OZB-opbrengsten opgenomen van 3%. Als de WOZ-waarden meer dan 3% stijgen, zal het belastingpercentage van de OZB dalen. De lasten voor burgers worden hierdoor in toom gehouden.

De gemeente Midden-Delfland is deelnemer in het Regionaal Reinigingsbedrijf Avalex. Er is geen winstoogmerk en de afvalheffing is gebaseerd op de werkelijke kosten. Het scheiden van afval is duurzaam en beperkt ook de kosten. Verwerking van restafval brengt hoge kosten met zich mee. Door de hoeveelheid restafval met 25% te verminderen wordt de gemeentelijke bijdrage aan Avalex 4 miljoen euro per jaar lager. Dat kan dan weer leiden tot een lagere afvalstoffenheffing. Daarom steunt CDA Midden-Delfland het initiatief om voor het aanbieden van restafval kosten in rekening te brengen.

10 Slotwoord

Vol vertrouwen is CDA Midden-Delfland onderweg naar de gemeenteraadsverkiezingen op 18 maart 2026. Ook de komende jaren willen wij ons weer voor de volle 100% inzetten voor ons mooie Midden-Delfland. In dit verkiezingsprogramma ziet u dat CDA Midden-Delfland aandacht besteedt aan alle belangrijke onderwerpen. Wij zijn er voor iedereen, man of vrouw, jong of oud, waar je wieg dan ook gestaan heeft. Onze mooie gemeente verdient een sterk CDA. Wij nemen onze verantwoording en gaan ook moeilijke beslissingen niet uit de weg. Bij CDA Midden-Delfland geen holle frasen, maar een eerlijk, realistisch en uitvoerbaar verhaal. Iedereen kan op ons rekenen, en wij rekenen weer op u: op naar een goede uitslag voor een fatsoenlijk Midden-Delfland.

Heeft u naar aanleiding van dit verkiezingsprogramma vragen, opmerkingen of suggesties: cda@middendelfland.cda.nl

Illustraties impressies van Midden-Delfland
(bron www.middendelfland.net)